

„Skládám stavbu jako báseň“

I v malém městě na hranicích republiky může vyrůst velká architektura. Nepochopení místní veřejnosti pro linie ve světě dávno uznávané, neustálá nutnost dokazovat ve zdejším teritoriu právo na svůj názor, nikdy nekončící boj, který přichází s každou další zakázkou – to jsou těžké podmínky, jež tříbí charakter nadaného ateliéru RG projekt.

Naše stavby jsou na Varnsdorfsku kontroverzní, říká o minulostě práci RG projektu Radomír Gráfek a můj zároveň i za kolegi Zdeňka Navrátila. „Když jsme se pustili do první stavby s našim dísem, již typickým nakořím, musela se změnit místní stavební vyhláška. Ta původně bezvolovala ploché zastřešení rodinných domů a nám se mnoho let neměnná opatření podařilo díky pomoci městského architekta prorazit. Ladě nás tu buď muhají, nebo nenávidí,“ dodává k současné situaci.

Pocta Le Corbusierovi

První ze série „jirých“ staveb patříla úspěšnému podnikateli německého původu, který přišel do českého pohraničí pět parulibický permik. Dal tehdy mladému ateliéru důvěru a zaměstoval do vily, která čistotou stylu připomíná mistry funkcionalismu. Ostatně, Radomír Gráfek se obdivem k Le Corbusierovi a dalším velkánům světové architektury netají. Uznání a respekt ke zdrojům moderní architektury však sám o sobě nestačí. Pro hlubší zápas

■ Interiér rodinného domu ve Velkém Šenově. – Foto: Petr Zápotočský

do povědomí lidí a vyřítí vlastních iniciál do mapy je potřeba také talentu, píle a vůle prorazit. Stavby s podpisem RG jsou rozpoznatelné svou jednoduchou hmotou, převládajícím bílým laděním a do detailů dotaženými technickými prvky v interiéru. Pro jednotu celkového dojmu ze stavby je nezbytné propojení exteriéru s vnitřním prostorem. I v tomto bodě se návrháři RG projektu setkali u svého prvního velkého investora s naprostou vztácností. Purismus venkovních forem přechází plynule

do vnitřní části stavby. Nikdy nerozdělují dům na exteriér a interiér, znamená pro ně jednotný koncept. Vlastně postupují spíš od vnitřku stavby směrem ven,“ popisuje Jan Grafek. Ze společných diskusí s majitelem vznikl jednoduchý interiér neutrálních barev, v němž dominují především materiálové plochy – pásy prosklených stěn po celé délce na jih otevřeného průčelí, horizontální antracitová velkoformátová dlažba spojující celé přízemí podlaží, tenkýž princip zopakovaný ve vyšším patře

Radomír Grafek, *1970 Zdeněk Navrátil, *1973

Vystudovali Střední průmyslovou školu stavební v Liberci. Od roku 1995 spolupracují v projektovním ateliéru RG projekt. Činnost ateliéru je od jeho vzniku zaměřena na kompletní zpracování dokumentací ve všech oblastech architektonické a designové tvorby a to od

architektonických a urbanistických souborů až po návrhy a realizace interiéru a výrobu vlastní řady designového nábytku. V současné době jsou součástí ateliéru Ing. Pavel Schilling, Ing. Petra Zrnovská a Ing. Helena Grafková.

www.rgprojekt.cz

■ Interiér rodinného domu ve Varnsdorfu. – Foto: Jaroslav Hejzlár

s plovoucí podlahou se vzorem exotického dřeva wenge, ventilkální betonová stěna propouhující obě podlaží. Temně hnědé dřevěné akcenty a občasná tmavá červecí pak interier propehují a do maximální stíhlosti vnaějí prvky pñjetinné pro okna i na domek. Tvůrcím rozletem Grafek-Navrátíl beze zbytku naplnila víze majitele.

S požeňnáním investorů

„Bez dobrého investora nepostavíte dobrý dóm. Vědává se vám napospas a je samozřejmé, že za svoje peníze chce kvalitu. Nemůžu vytvářet domy jen sám pro sebe, jsou zrcadlem lidí, a pokud bych šel proti nim svou vlastní předstávou, nebudou v takové stavbě bydlet. Nakonec je nejdůležitější, aby v ní měli dobrý pocit. Lidé mají právo říct, po čem touží. Nehodnotím jejich požadavky, ale hledám v nich harmonii, lad, rovnováhu.“

vysvětluje svou přístup Radomír Grafek. Nutno podotknout, že nezámětně stavby RG projekturátou v nejsevernější části Čech představím na objednatku konkrétního typu lidí. Jedná se čenato o osobnosti, jejichž přehost a úspěch sbahjí za hranice naší republiky a jejich představy se plně neshňují s tradiční miátní zastavbou. Novátorský přístup k architektuře zela jstě souvisí i s širším rozhledem životním. „Nepřicházím k nám lidé, kteří chtějí klasickou stavbu. Chcejí něco jiného a na mine je, zjistit co. Člověk se během konzultací nad projektem stáva téměř součástí rodiny. Musí toho o investovi hodně vědět. Jako by prohlížel rodinné fotografie, album. Dává otázky a potřebuje vycítit, která fotka je nosná a která se dá osdhotit.“ Fiká k procesu tvorby pan Grafek „Skládám dohromady střípky pocitů, jaké by lidé chtěli doma mít, slova, která vyřknou. Skládám z nich stavbu jako básni.“

Sila je ve spojení

Tím ovšem neprozrazuje celý tvůrčí recept. Tandem Grafek-Navrátíl nezvrátil roku 1995 náhodně, každý z nich přidává do společného díla vlastní labor. Jeden doplňuje druhého. Zatímco Radomír Grafek má svůj rituál, kdy sám v ranních hodinách procibuje místo stavby a ručně načrtává kresby, Zdeněk Navrátil usazuje fantazie kolegy na pevnou zem a nečinnavě rozkresluje projekt do stavební dokumentace. „Ježilím na parcelu načesat informace, už o nich ani nepřemýšlím. Lidám jim prostor a nechávám je bez omezení pracovat. Z času na čas pak rodfi řešení a základní koncept. Procházím všechny stejné uličky, hodně skicuju, gumuju – a když se na konci ohlédnu, vidím vše jasně. Jednoduchost tak vzniká až ze složitosti na konci tvůrčího procesu.“ dodává pan Grafek. Že spolupráce dvou odlišných povah funguje, dokládá množství realizací v širokém spektru od rodinných domů přes návrhy bytových

a kancelářských interiérů až po řešení občanské vybavenosti. Oba si zakládají na tom, že svoji firmu vydupal z nuly. Každý z nich prošel klikatou cestou (mistrování na stavbách, práce na stavebním úřadu, zaměstnání rozpočítáře), každá z profesí je potřebným stavebním kamenem v současné praxi. Základním zlomem v rozhodnutí založit vlastní projekční ateliér bylo pro Radomíra Grafka setkání s architektem Šoruským. Teprve dlouhé diskuse a velkovysá podpora staršího kolegy dovaly odvahu k samostatnému kroku. Profesní průpravou pak byly RG projektu některé ze zásadních realizací, při jejichž výstavbě získal zkušenosti a vydobyl si vlastní styl. K nim patří i polyfunkční objekt, bývalá výměňková stanice tepelné soustavy města Varnsdorfu přestavěná v reži místních rodáků na pět samostatných provozoven a prodejných jednotek se společným

■ Rodinná vila ve Varnsdorfu odstartovala nový styl ateliéru RG projekt (viz též str. 69 nahore) – Foto: Jakub Šulc

■ Polyfunkční objekt ve Varnsdorfu, dílve výměňkova stanice tepelné soustavy města. - Foto: RC projekt

sociálním zázemím. Ve vertikální lunoře věže jsou situovány kancelářské a skladové prostory.

K dalším milníkům atelieru patří rekonstrukce bývalého areálu traktorové stanice v Dobranově na sídlo společnosti Kroňan CZ a projekt přestřešení zamužlo stadionu ve Varnsdorfu. Z Varnsdorfu se práce RG projektu rozšířila do Liberce, Děčína, České Lípy i Nového Boru a pomalu natahuje prsty dál přes dvoúge-nerační rodinný dům v Žatci až do Prahy, kde dnes navrhuji Viladřím v Suchbale.

Čistý prostor pro ducha stavby

Budoucí směřování atelieru nepodléhá konkrétním vizím svého zakladatele, přání Rudolmira Grafka se spíše odvíjí od domu k domu. Jedná se tak trochu o permanentní přelévání touhy po dobrých investorech,

schopnosti navrhnout pekrný dům a po dobrém pocitu při jeho dokončení. V průměru deset projektů v různých fázích rozpracovanosti najednou často představuje silný tlak. Dodnes si své stavby také majitele firmy dozorují i mistrui, stává se proto, že ne vždy zaměstnanci vydrží perné tempo

a puničkářský přístup vedení. „Mým přáním je především mít kolem sebe tým tvůrčích a spokojených lidí. Nebaví mě řešit se z hotové práce sám,“ říká ke svým předstávám pan Grafek. A co je základním filozofickým rámcem, který na stavbách zanechává punc RG projektu? Vidí jej

v jasných konturách: „V blízkých čistých prostorech s dobrým světlem nemůžete nikoho urazit. Jednoduchý interiér si majitel zateplí po svém, ani punistický dům však nesmí být studený, musí mít ducha. Ano. V čistém prostoru je místo na ducha.“

Daniela Řígrová

■ Zastřešení zimního stadionu ve Varnsdorfu. - Vizualizace: RC projekt